

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. mevrouw Gunay Uslu, staatssecretaris
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Den Haag, 7 maart 2022
Kenmerk: RVC-2022-1720

Betreft: advies Commissie Collectie Nederland

Geachte staatssecretaris Uslu,

De raad is verheugd u bijgaand het advies van de Commissie Collectie Nederland te kunnen aanbieden, getiteld: *Onvervangbaar & Onmisbaar – naar een dynamisch beschermingsmodel voor de Collectie Nederland.*

Op 3 april 2020 heeft minister Van Engelshoven de Raad voor Cultuur verzocht een commissie samen te stellen, met als hoofdpdracht enerzijds het formuleren van een visie op de Collectie Nederland en anderzijds het evalueren van de huidige lijst met nationaal beschermde cultuurgoederen en de huidige beschermingscriteria in de Erfgoedwet.

In september 2020 is de Commissie Collectie Nederland van start gegaan, onder voorzitterschap van Sybrand van Haersma Buma en vicevoorzitterschap van Brigitte Bloksma. In voorliggend advies beargumenteert de commissie naar oordeel van de raad overtuigend de noodzaak van een nieuw, dynamisch beschermingsmodel voor de Collectie Nederland. Met de invoering van een nationaal uitvoervergunningen-systeem en enkele fiscale stimulansen voor particulieren kan de overheid uitvoering geven aan een meer betrokken beleid op het gebied van de bescherming van roerend cultureel erfgoed, een koers die door de Commissie-Pechtold werd geadviseerd en door toenmalig minister Van Engelshoven is omarmd.

De raad onderschrijft ook de aanbeveling van de commissie dat een meer betrokken beschermingsbeleid niet kan zonder een stevig financieel fundament. De voorstellen die de commissie doet voor het Museaal

Aankoopfonds heeft de raad overgenomen in zijn investeringsagenda
Investeer in cultuur voor iedereen.

Onvervangbaar & Onmisbaar is het resultaat van ruim een jaar intensief onderzoek, waarvoor de raad de commissie en haar vele gesprekspartners dankt. Ook bij de verdere uitwerking van het voorgestelde nieuwe beschermingsmodel blijft de betrokkenheid van de verschillende actoren van groot belang: alleen in gezamenlijkheid kan duurzaam behoud van belangwekkende cultuurgoederen voor de Collectie Nederland worden gerealiseerd.

Voor de continuïteit is het noodzakelijk dat de advisering over beschermwaardigheid door een onafhankelijke adviescommissie - de vaste Commissie Collectie Nederland - onderdeel wordt van het nieuwe beschermingsmodel in de Erfgoedwet. Gezien de beoogde taak en werkwijze gericht op casuïstiek acht de raad het aanbevelenswaardig te kiezen voor een eigenstandige positionering van deze onafhankelijke, vaste commissie. Dit naar analogie van de reeds bestaande Adviescommissie Restitutieverzoeken Cultuurgoederen en Tweede Wereldoorlog, en de voorgenomen oprichting van een onafhankelijke beoordelingscommissie die zich richt op een zorgvuldige omgang met koloniale cultuurgoederen.

Ondanks de beperkingen die de coronacrisis met zich meebracht, is er een doordacht advies tot stand gekomen. Naast Sybrand van Haersma Buma en Brigitte Bloksma, maakten Robert Aronson, Vanessa van Baasbank, Meta Knol, Wayne Modest, Axel Rüger, Chris Stolwijk en Kitty Zijlmans deel uit van de commissie. Het secretariaat werd gevoerd door Geert-Jan Janse, Philippine Jenster en Mirjam van der Linden.

De raad hoopt van harte dat dit advies zal leiden tot een actievere en transparantere bescherming tegen ongewenste uitvoer van cultuurgoederen die onvervangbaar en onmisbaar zijn voor de Collectie Nederland. Hij ziet uw reactie met belangstelling tegemoet en gaat graag verder met u in dialoog.

Hoogachtend,

Kristel Baele
Voorzitter

Jakob van der Waarden
Directeur